

Pjecen udgives af:
Nomi4s
Hjermvej 19
7500 Holstebro

Mail: information@nomi4s.dk

Råd og vejledning om hjemmekompostering

Vejledning til hjemmekompostering

Råd og vejledning om hjemmekompostering

Hvordan bruges komposten?

I foråret kan du anvende komposten i haven med et lag på ca. 2-5 cm.

En god ide er at anvende komposten som gødning eller jorddække i urte- og grøntsagshaven. Kom komposten mellem rækkerne ca. 14 dage efter, at planterne er spiret op af jorden.

Komposten er desuden særdeles velegnet til potteplanter. Den skal dog blandes med lidt sand eller spagnum, da den ellers er for kraftig.

Kompostbeholderen

Hvis du har fået kompostbeholderen gratis hos Nomi4s, er det Nomi4s's ejendom. Det vil sige, hvis du af en eller anden grund ikke længere ønsker kompostbeholderen, skal den returneres til Nomi4s.

Hvorfor hjemmekompostere?

Ved kompostering omdannes grønt køkken- og haveaffald til værdifuld kompost. Komposten giver næring til jorden og er samtidig en miljøvenlig erstatning for kunstgødning. Desuden reduceres mængden af affald i din dagrenovationsbeholder.

Hvor skal beholderen stå?

Beholderen skal helst stå i læ og skygge.

Det er også en fordel at have beholderen i nærheden af køkkenet af hensyn til det grønne køkkenaffald, men ikke under et vindue, hvis komposten skulle lugte i perioder.

Hvordan starter man?

Fyld ca. 30 cm. grønt køkkenaffald og vissent haveaffald (ikke grene) i beholderen. Husk at vande affaldet, hvis det er for tørt. Kompostmassen skal altid være fugtig, men aldrig drivvåd.

Hvis du har kompostorm, så lav en lille fordybning i bundlaget og hæld ormekul-turen heri. Ormene skal nok selv fordele sig.

Hvordan og hvornår trives kompostorme?

Kompostormene sætter ekstra fart i processen, men de er kræsne og stiller krav - er de ikke tilfredse går de hjemme fra.

Frost og kulde

Kompostormenes aktivitet ophører omkring 5°. Bliver temperaturen lavere, klumper ormene sig sammen i bunden og i midten af beholderen, hvis de ikke kan komme væk.

Bliver de udsat for hård frost over længere tid, dør de. Så hvis du vil være helt sikker på, at en god bestand overlever vinteren, må du tage en spandfuld kompost med mange orm fra, og stille den et frostfrit sted i vintermånederne.

Sol og varme

Kompostering med kompostorm forløber bedst, når kompostbeholderen står i skyggen om sommeren.

Kompostormene trives bedst ved 23°. De får det for varmt ved 26° - og de dør ved ca. 30°. Hvis du tilføjer beholderen for store mængder frisk affald eller gødning fra husdyr på én gang, risikerer du at komposten begynder at udvikle så megen varme, at ormene eller deres afkom dør.

God fornøjelse!

Omstikning og beluftning af komposten

Kompostmassen trænger altid til at blive stukket om i foråret, da den nemt bliver klæg og klumpet i løbet af vinteren.

Dette skyldes, at komposteringen går langsomt når det er koldt, og mikroorganismene og ormene ikke rigtig bestiller noget.

Den uomsatte kompost skovles (med greb) over i en trillebør og tilbage i beholderen igen. Når komposten stikkes om, kan det tilrådes at blande den våde kompostmasse med tørt haveaffald og evt. flere kompostorm for at fremme komposteringsprocessen.

Der er stor forskel på regnorm og kompostorm. Regnorm kan **ikke** klare det krasse miljø i kompostbeholderen!

Lugtgener?

Hvis din kompost er smattet og våd, kommer den til at stinke som rådne æg.

Det kan du afhjælpe på flere måder

- Hæld noget omsat kompost, fint snittet og tørt haveaffald og/eller ca. 10 håndfulde dolomitkalk ovenpå.
- Husk at ca. 1/3 af komposten skal være tørt affald, som lægges i lag mellem køkkenaffaldet.
- Brug jævnlige beluftningsstokken til at rode rundt i komposten, så der kommer luft til.

Hvad må der komme i?

Køkkenaffald

Rester af rå grønsager og frugt (dog ikke skræller fra citrusfrugter og bananer)

kaffegrums

Afskårne blomster og kasserede stueplanter med klump (bræk klumpen i stykker)

Knuste skaller fra æg og nødder og lign.

Haveaffald

Finklippede grene, ellers tager komposteringen for lang tid
Tørret græs (lidt af gangen)

Hvorfor bruge kompostorm?

Kompostering med kompostorm adskiller sig ikke væsentligt fra almindelig kompostering, men kompostorm fremmer komposteringsprocessen.

Kompostorm sikrer en god beluftning af komposten og holder lugtgener helt væk eller på et acceptabelt niveau.

Du kan evt. nøjes med at belufte komposten med en beluftningsstok. Du skal ikke være bange for at bruge beluftningsstokken for meget, selvom du kommer til at ødelægge nogle orme, når du stikker ned i kompostmassen.

Færdig kompost!

Komposteringen tager fra 4-12 måneder afhængig af, hvordan du plejer din kompost.

Når komposten skal høstes, skovler du (med greb) den øverste uomsatte del af kompostmassen over i en trillebør, indtil du når ned til den færdige kompost.

Den færdige kompost fjernes, og den uomsatte kompost, hvor langt de fleste kompostorm befinder sig, skovles tilbage i beholderen igen.

De orme, der befinder sig i den færdige kompost, må du regne med, går tabt – eller ender i solsortenes maver – når du spreder den ud på jorden. Men det er uden betydning, for du kan regne med, at der er rigeligt med orme tilbage i den uomsatte kompostmasse.

Hvad kan komposteres?

	 Egnet	 Ikke egnet
Fra hjemmet	Kaffegrums Frugt Bær Grønsagsrester Æggeskaller Visne blomster Potteplanter	Mælkeprodukter Kød Fisk Pålæg Stegte madrester Kogte madrester Sovs og fedt Støvsugerposer
Fra haven	Blade Tørt græsafklip Gødning fra kæledyr Kviste Smågrene Hækafklip Blomstertoppe Nedefaldsfrugt Ukrudt (efter en uge i sort plastic i solen)	Imprægneret træ Malet træ Aske Gadeopfej

Fejlfinder for komposten

Problem	Løsning
For vådt – dårlig lugt, rådner	Tilsætte strukturholdigt* tørt materiale Blandes godt igennem
For tørt – processen går i stå eller der er myrer i komposten	Tilførsel af kvælstofrigt materiale** Blandes godt igennem og vandes
Fluer – dårlig lugt	Tørres, tilsættes halm el. lign Øget udluftning/ fordampning
Rotter – dårlig lugt	Undgå kød og fisk i komposten Rottefænger
Bananfluer	Skyldes for meget frugt i beholderen. Bland frugten godt sammen med den øvrige kompost. Dæk med tyndt lag jord

*Strukturholdigt: Materiale, Halm, Barkflis, Grene og kviste, Savsmuld, Grannåle, Træflis.
 **Kvælstofrigt materiale: Dyrer ekskrementer, Græsafklip, Grønne plantedele, Køkkenaffald, blade

Har du spørgsmål?
Kontakt information:
 information@nomi4s.dk